

Nr 73.

Av herr **Pettersson** i Rosta **m. fl.**, *angående garantipriset för vårvete och korn.*

Genom en följd av ogynnsamma förhållanden och samverkande omständigheter är vårt försörjningsläge beträffande brödsspannmålen nu ytterst bekymmersamt. Redan genom den regniga väderleken hösten 1946 kunde endast en viss del av den normala höstsädesarealen besås, vilket medförde en minskning av denna areal med ca 18 à 20 %, eller omkring 73 000 ha. Den osedvanligt hårda och snöfattiga vintern 1947 medförde att av insådda 80 % höstsäd ca hälften utvintrade. Redan tidigt på våren 1947 stod det klart, att höstsäden skulle komma att lämna under eller omkring endast halv skörd. Under dessa förhållanden hade det varit förutseende att så långt möjligt fylla ut den allvarligt befarade bristen i landets brödsädesförsörjning genom en omfattande odling av vårvete. Det kan erinras om att röster från jordbrukarhåll i god tid höjdes i riksdagen för erhållande av en statlig prisgaranti av 35 öre per kg för år 1947 odlad vårvete, för att på så sätt stimulera denna eljest i regel oekonomiska odling. Som bekant fastställdes grundpriset nu endast till 31 öre per kg, vilket trots detta otillfredsställande prisläge dock medförde en ökning i vårvetearealerna av ca 15 %. Vad detta betytt för landet i nuvarande prekära läge kan icke nog uppskattas. Genom de påtalade samverkande omständigheterna har en brist uppstått i landets självförsörjning för innevarande konsumtionsår beträffande brödsäden av ca 300 000 ton. Icke nog med att bristläget i världen gör det osäkert, för att ej säga omöjligt, att kunna fylla bristen i vårt eget behov genom import, utan därjämte måste vi för den importerade brödsäden betala ett pris i dollarvaluta, som i vissa fall mer än två gånger överstiger vad den inhemska odlaren erhåller. Det behöver icke närmare påpekas hur olycklig ur alla synpunkter denna försörjningspolitik är, ej minst i ett läge då vi nu så

gott som sakna s. k. hård valuta. Att ytterligare belasta den nu hårt ansträngda handelsbalansen med import av livsmedel till onormalt höga priser när dessa kunna produceras inom landet måste vara nationalekonomiskt sett förkastligt.

Försörjningsläget för konsumtionsåret 1948/49 uppvisar i stort sett samma bekymmersamma paralleller som fjolårets. Höstens intensiva torka medförde, att höstsådden verkställdes under för växtlivet ogynnsamma omständigheter. Å stora områden kom höstsådden knappast till groning och utvecklades mycket klent. På vissa platser kunde konstateras att brodden helt torkade ner. Redan genom den klena utvecklingen kan höstsådens vinterhärdighet nu starkt ifrågasättas. Härtill kommer den allvarliga omständigheten, särskilt i Mellansverige, att de besådda arealerna dels på grund av att jorden varit för torr och dels på grund av stora snöfall å ofrusen jord icke kunnat ordentligt tillfrysa. Vad dessa förhållanden kunna komma att medföra kan ej till fullo ännu överblickas, men alla tecken tyda tyvärr på ännu en misslyckad höstsädesskörd.

Situationen rent försörjningsmässigt kan alltså betraktas såsom ytterst allvarlig. Våra lager äro tömda och våra förråd torde icke räcka till att täcka de nuvarande ransonerna utan betydande importtillskott. Såvitt nu kan överblickas, företer försörjningsläget i världen icke någon ljusning för de närmaste åren.

Vad som nu måste ske är att effektivt stimulera den inhemska brödsädesproduktionen och i tid vidtaga en nödvändig beredskapsplanering för att förebygga en befarad katastrofsituation i den viktiga brödförsörjningen. Möjligheterna härtill ligga nu uteslutande i en betydande ökning av vårvetesarealerna och i en vidgad odling av korn till bröd. Men för att denna ökade odling skall kunna komma till stånd är det ett oundgängligt villkor, att odlaren tillförsäkras ett pris för bägge de angivna spannmålssorterna, som täcker såväl de risker och de större odlingskostnader vilka särskilt vårveteodlingen medför liksom även det oekonomiska utbytet genom de låga hektarskördarna av detta vete. Det bör dock framhållas att vid en missväxt av det mera osäkra vårvetet kornet kan visa sig vara en ytterst värdefull reserv.

För att särskilt vårvetesodlingen skall ge någorlunda tillfredsställande resultat, förutsättes dock att nödiga kvantiteter av lättlösligt kväve ställes till odlarens förfogande.

Med hänvisning till vad vi ovan anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att fastställa ett garantipris av 40 öre per kg för inom landet år 1948 odlat vårvete och ett pris av 32 öre per kg för till bröd tjänligt under året odlat korn samt att riksdagen fattar beslut i frågan så tidigt att de fast-

ställda stimulanspriserna kunna påverka produktionen i gynnsam riktning.

Stockholm den 17 januari 1948.

<i>I. Pettersson</i> i Rosta.	<i>Osc. Werner.</i>	<i>Hjalmar Svensson</i> i Grönvik.
<i>Arvid Jonsson</i> i Skedsbygd.	<i>Ivar Johansson</i> i Mysinge.	<i>Per Svensson</i> i Stenkyrka.
<i>Harald Andersson</i> i Dunker.	<i>Axel Rubbestad.</i>	<i>K. A. Ryberg.</i>
<i>P. J. Edberg.</i>	<i>Aron Gustafsson,</i> Lekåsa.	<i>Gunnar Larsson</i> i Luttra.
<i>E. Pettersson,</i> Ersbacken.	<i>Sven J. Vigelsbo.</i>	<i>Rob. L. Jansson,</i> Aspeboda.
<i>Gunnar Hedlund.</i>	<i>Nils G. Hansson,</i> Skegrie.	<i>Gustaf Svensson</i> i Vä.
<i>J. W. Pettersson</i> i Norregård.	<i>Victor J. Mattsson.</i>	<i>Anders Pettersson,</i> Dahl.
<i>David Boman</i> i Stafsund.	<i>Nestor Hammarlund.</i>	<i>C. O. Carlsson</i> i Bakeröd.
<i>K. E. Hansson.</i>		<i>Hj. R. Nilson</i> i Spånstad.
